

Прочитайте уважно текст і виконайте завдання.

Іван Пулюй народився в дуже побожній українській сім'ї і з дитинства був вкрай релігійний. Більше того, він збирався стати греко-католицьким священиком. Після закінчення Тернопільської гімназії майбутній натураліст вступив до теологічного (богословського) факультету **(в/В)іденського** ¹ університету. Навчаючись на теологічному факультеті, він відвідував лекції з фізики й математики. Всупереч волі батьків, він не став священиком. Характерною рисою його наукової творчості є те, що об'єктом його уваги завжди були проблеми, які перебували на передньому краї фізичної науки та технічного прогресу: молекулярна фізика (70-ті роки), катодні промені (початок 80-х), електротехніка, властивості та природа рентгенівських променів. Пулюй **(у/в)досконалив** ² технологію розжарювальних ниток для освітлювальних ламп. Його лампи **(на)багато** ³ кращі від ламп Едісона. Він перший дослідив "холодне світло" (тепер неонове). Однак, **(не)зважаючи** ⁴ на свої **заня(т/тт)я** ⁵ фізикою, Іван Пулюй до кінця життя залишався віруючим християнином, завжди повторюючи: «Що має статися – станеться **обов(')ь)язково** ⁶ і буде якнайкращим, тому що така воля Господня»...

Під час стажування в Страсбурзькому університеті Іван Пулюй познайомився і потоваришував з іншим стажистом – сербом Миколою Теслою. Вони разом виготовляли газорозрядні трубки для фізичних експериментів і вже в молоді роки впритул наблизилися до розгадки природи випромінювання, що походить від катодних променів.

Пулюй винайшов пристрій для медичних досліджень за допомогою рентгенівського випромінювання. Листуючись з **ко(л/лл)егою** ⁷ з Німеччини Вільгельмом Рентгеном, він ділився своїми науковими експериментами. Зрештою німець запатентував пристрій з Х-випромінюваннями, хоча і знав, що 12-ма роками раніше його винайшов українець. За допомогою своєї лампи Іван Пулюй зумів зробити різке чіткі знімки **зл(а/о)маної** ⁸ руки 13-річного хлопчика, руки своєї дочки із захованою під долонею шпилькою. І місце перелому, і шпилька відмінно проглядалися на отриманих зображеннях. Цілком очевидно, що випущена в далекому 1881 році «лампа Пулюя» була справжнісіньким прообразом майбутнього рентгенівського апарату. Винахід завоював срібну медаль на Міжнародній електротехнічній виставці в Парижі.

Він добре усвідомлював процеси, які відбувалися в тогочасному суспільстві. Ще з 1900-х років, коли йшла боротьба між поляками та українцями на освітній ниві, вчений підтримував **студен(т/...)ський** ⁹ рух, **спрямова(н/нн)ий** ¹⁰ на те, щоб навчання вели українською мовою. Іван Пулюй створив спеціальний фонд, який допоміг багатьом українським студентам влаштуватися в європейські університети. За допомогою вченого у Львові було відкрито український університет. Пулюй, який вільно володів 15 мовами, доклав титанічних зусиль, тісно спілкуючись з українськими літераторами, щоб разом з Пантелеймоном Кулішем та Іваном Нечуєм-Левицьким перекласти з давньогрецької мови українською *Біблію*. Її за допомогою Пулюя було видано у Львові. Іван Пулюй говорив: «Немає більшої честі для інтелігентної людини, як берегти свою і національну честь і без винагороди працювати для свого народу».

(За В. Сичем)

№ з/п	Завдання	Оцінювання	
1.	Спираючись на текст, дайте письмові відповіді на кожне питання одним поширеним реченням. А. До якого стилю належить прочитаний текст? _____ _____ _____ _____ Б. Якому науковому відкриттю сприяла дружба І. Пулюя та М. Тесли? _____ _____ _____ _____ В. Чому І. Пулюй не увійшов в історію як винахідник рентгенівських променів? _____ _____ _____ Г. У чому виявилась активна громадянська позиція науковця? _____ _____ _____ _____	L 0 1 2 L 0 1 2 L 0 1 2 L 0 1 2	L 0 1 2 L 0 1 2 L 0 1 2 L 0 1 2
2.	Визначте слова і словосполучення, характерні для наукового стилю. Підкресліть їх. Дослідження, молекулярна фізика, віруюча людина, працювати для народу, катодні промені, національна честь, газорозрядні трубки, побожна сім'я.	L 0 1 2 3 4	L 0 1 2 3 4
3.	Доберіть до виділених слів синоніми з тексту і запишіть їх через риску: а) занадто релігійний — _____; б) віруюча сім'я — _____; в) подружився із сербом — _____; г) тодішнє суспільство — _____; г) велетенські зусилля — _____.	L 0 1 2 3 4 5	L 0 1 2 3 4 5

4.	Складіть і запишіть простий план тексту з 4-х пунктів.	L 0 1 2 3 4 5 6 7 8	L 0 1 2 3 4 5 6 7 8
	1. _____ . 2. _____ . 3. _____ . 4. _____ .		
5.	Визначте правильний варіант написання кожного виділеного в тексті слова. Обведіть букву, що позначає правильну відповідь.	L 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10	L 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
	1. а) в; б) В; 2. а) у; б) в; 3. а) разом; б) окремо; 4. а) разом; б) окремо; 5. а) т; б) tt; 6. а) апостроф; б) ъ; 7. а) л; б) ll; 8. а) а; б) о; 9. а)...; б) т; 10. а) нн. б) н.		
6.	Установіть за допомогою стрілок відповідність між синонімічними фразеологізмами.	L 0 1 2 3 4	L 0 1 2 3 4
	A. Мало каші з'їв. Б. Давати відкоша. B. Мати Христа в душі. Г. Летіти шкереберть.	Mати м'яке серце. Летіти догори ногами. Губи в молоці. Давати гарбуза.	
7.	Перебудуйте речення.	L 0 1 2	L 0 1 2
	A. З прямою мовою на речення з непрямою мовою. «Саме я першим у світі зробив рентгенівській знімок людського скелета, і за моєю лампою майбутнє медицини», – стверджував Іван Пулюй. _____ _____ _____ _____	L 0 1 2	L 0 1 2
	B. З непрямою мовою на речення з прямою мовою. Іван Пулюй говорив, що немає більшої честі для інтелігентної людини, як берегти свою і національну честь і без винагороди працювати для свого народу. _____ _____ _____ _____		

8.	Відновіть текст вірша, додавши, де потрібно, на місці крапок відповідні літери. Епоху, де б душ...ю ві...почить, З нас кожний має право виб...рати, Найдемо тут до вибору багато Народів, царств, богів, людей, столі...ь. Готичний присмерк, еллінську блакить, Легенд біблійних мідь, вісон і злато — Все мож...мо на полотні віддати Чи на папір слухнян...ий пер...лить. Але любить чи не любити те, Що вколо нас і в нас самих росте, Що творить нас, що творимо самі ми, — Лише сліпець, що замість крові в нім Тече ч...рнито струмнем неживим, Тр...вожиться питан...ями такими. (Максим Рильський)	L 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10	L 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
9.	Виправте стилістичні помилки в реченнях. А. Не дивлячись на стрімкий розвиток науки, ще не всі фізичні явища, а тим більше ті, які є виключеннями, можна вважати всебічно дослідженими. _____ _____ _____ Б. Як на мене, кожній людині важливо приймати активну участь у добродійних акціях, допомагати всім, хто того потребує. _____ _____ _____	L 0 1 2 L 0 1 2	L 0 1 2 L 0 1 2
10.	Запишіть слова, знявши ризик: а) багато/поверховий — _____; б) жовто/блакитний — _____; в) українсько/молдовський — _____; г) до/речі — _____; г) по/сусідськи — _____.	L 0 1 2 3 4 5	L 0 1 2 3 4 5
11.	Продовжте прості речення так, щоб утворилися складні речення відповідного типу. А. Складносурядне речення. Між українцями й поляками йшла боротьба на освітній ниві _____ _____ _____ _____ _____	L 0 1 2 L 0 1 2	L 0 1 2 L 0 1 2

	Б. Безсполучникове складне речення. Іван Пулюй без будь-якої винагороди працював для рідного народу_____ _____ _____ _____ _____		
12.	Вставте пропущені розділові знаки. Як гласять езотеричні джерела, справжньої людини не видно, бо справжня людини – це її душа, ба, аура. Все що робимо, думаємо, відчуваємо фіксує наше біополе. Відбиваються на ньому вчинки, праведні й неправедні. Це видно з певних візерунків, кольорів. Кожен учинок, почуття – то ціла гама. Негідні вчинки «малюють» темні фарби. Гнів, жорстокість «розсипає» по нашому біополю червоні плями. Стан жертвності дарує зелені кольори. Духовність бузкові, білі, самозакоханість – бордові. Любов випромінює срібне сяйво. Аура духовно досконалої людини чиста, ясна світиться всіма кольорами веселки. Аура нерозвиненої – сіра, темна, складається з грубих густих кольорів що свідчить про низькі почуття й пристрасті. Недобрий, неправедний учинок нікуди не дівається, а лишається на нашій душі, справляє на неї негативний вплив. Як каже прислів'я: «Стоїть як гріх над душею». А можна ж цього уникнути. Самовихованням, самоконтролем. Давня мудрість учить: «Не роби того іншому чого не хочеш, щоб тобі робили». Тоді й на душі завжди буде легко, світло. (Катерина Мотрич)	L 0 1 2 3 4 5 6 7	L 0 1 2 3 4 5 6 7
13.	Виходячи з розуміння вами проблематики прочитаного тексту із завдання № 12, сформулюйте 2 поради сучасникам. А._____ _____ _____ _____ _____ Б._____ _____ _____ _____ _____	L 0 1 2 3 0 1 2 3	L 0 1 2 3 0 1 2 3
14.	Запишіть двома окремими реченнями ваше розуміння цитати Ліни Костенко: “Чужа душа – то, кажуть, темний ліс! А я кажу: не кожна. Чужа душа – то тихе море сліз. Плювати в неї – гріх тяжкий, не можна”. 1._____ _____ _____ _____ _____	L 0 1 2 3	L 0 1 2 3

	2.	L 0 1 2 3	L 0 1 2 3
15.	<i>Напишіть оголошення, в якому має бути наступна інформація:</i> – під час проведення Тижня української культури в Республіці Молдова відбудеться творчий конкурс дослідницьких проєктів; – тема конкурсу: «Історія мого роду»; – відбудеться 19 травня 2022 року; четвер; – запрошуються учні 9-12 класів; – час: 13:00 год.; – платформа: Google Meet; – посилання буде надіслано класам у групи в Viber; – організатори: організаційний комітет.	L 0 1 2 3 L 0 1 2 3 4 5 6 7 L 0 1 2 3 4 5	L 0 1 2 3 L 0 1 2 3 4 5

Усього: 100 б.